

ปรัชญาจารวากที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย*

The Carvaka Philosophy Influence to Thai Society

พระทองศักดิ์ ครอบเมือง, พระครูภาวนาโพธิคุณ, จรัส ลีกา¹ และหอมหวล บัวระภา²

Phra Thanongsak Krongmuang, Phrakru Bhavanaphodhikun, Jaras Leeka

and Homhuan Buarabha

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น¹

มหาวิทยาลัยขอนแก่น²

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nokbin456@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอถึงแนวคิดปรัชญาจารวากที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย พบว่า ปรัชญาจารวากเน้นการแสวงหาความสุขในปัจจุบันด้วยการกินดื่ม และเสพกาม เพื่อตอบสนองความสุขทางด้านร่างกายโดยไม่คำนึงถึงหลักศีลธรรม สังคมไทยได้รับอิทธิพลจากแนวคิดนี้ เช่น แนวคิดระบบทุนนิยม แนวคิดบริโภคนิยม และแนวคิดสุขนิยม จึงมุ่งเน้นการพัฒนาวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ

คำสำคัญ: ปรัชญาจารวาก; อิทธิพล; สังคมไทย

Abstract

This academic paper aims to present the concepts of Carvaka philosophy that have influence Thai society. Carvaka philosophy emphasizes the pursuit of happiness in the present through eating, drinking, and having sex to satisfy bodily pleasures regardless of moral principles. Thai society is influenced by this concept, such as the concept of capitalism, consumerism, and the concept of hedonism. Therefore, it focuses on material development rather than mental development.

Keywords: Carvaka philosophy; Influence; Thai society

*ได้รับบทความ: 14 ตุลาคม 2564; แก้ไขบทความ: 8 ธันวาคม 2564; ตอรับตีพิมพ์: 28 ธันวาคม 2564

Received: October 14, 2021; Revised: December 8, 2021; Accepted: December 28, 2021

1. บทนำ

ปรัชญาจารย์วากถือเป็นกลุ่มปรัชญาที่เก่าแก่สำนักหนึ่งในบรรดาปรัชญาอินเดีย และถูกจัดอยู่ในกลุ่มปรัชญาแบบอเทวนิยมหรือนาสติกะ ที่ไม่เชื่อความศักดิ์สิทธิ์ของคัมภีร์พระเวทและพระเจ้า ปรัชญาจารย์วากไม่ปรากฏนามผู้ก่อตั้งแต่ปรัชญาจารย์วากก็ถูกยกขึ้นมากล่าวอ้างอยู่เสมอ เพราะเป็นปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อชีวิตคนในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต คำว่า จารย์วาก แปลว่า ปรัชญาปากหวาน เพราะหลักปรัชญานี้เป็นข้อความสั้นๆ ตี้นๆ ฟังรื่นหู ชวนให้หลงเชื่อได้ง่ายเป็นปรัชญาแบบชาวบ้านเป็นไปตามกระแสโลก เช่น หลักปรัชญาข้อหนึ่งว่า จงกิน จงดื่ม และจงหาความสุขเสียให้พอในชาตินี้เพราะชาติหน้าเราไม่รู้ว่ามีหรือไม่มี (สนั่น ไชยานุกุล, 2519, หน้า 100) คนในสังคมอินเดียโดยมากทั้งชาย และหญิงเด็กและผู้ใหญ่ต่างมีความสนใจในเรื่องปรัชญาทั้งในระดับแนวคิดและระดับวิถีปฏิบัติ เพราะพวกเขาถือกันว่าปรัชญากับชีวิต แยกออกจากกันไม่ได้ คือ ทุกคนต้องมีปรัชญา ดังนั้น คนอินเดียจึงถือคติชีวิตว่า “จงอยู่เพื่อหาความรู้ ไม่ใช่หาความรู้เพื่ออยู่” (อดิศักดิ์ ทองบุญ, 2546, หน้า 1) คนอินเดียมิใช่เรียนรู้ชีวิตในแง่ของปรัชญาเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ส่งเสริมการปฏิบัติด้วย กล่าวคือ พยายามแสวงหาความรู้ทุกวิถีทางซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญอันถือเป็นญาณวิทยาแล้วลงมือยึดถือปฏิบัติตามความเชื่อของตนอันได้แก่หลักจริยศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าถึงความจริงสูงสุดของชีวิตอันเป็นหลักอภิปรัชญา

ปรัชญาจารย์วากคิดว่าคนที่เข้าใจชีวิตก็คือ คนที่รู้จักเตรียมตัวเองเพื่อให้สามารถมีความสุขในโลกนี้ เพราะสำหรับคนรุ่นปัจจุบันหรือคนรุ่นปัจจุบันนี้ก็มีแนวคิดโน้มเอียงในทางด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ ปรัชญาจารย์วากที่มีอิทธิพลต่อคนในสังคมทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่อดีตจนถึงในปัจจุบันกาล ปรัชญาจารย์วากเป็นปรัชญาที่สอนให้คนทำลายคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม จารีตประเพณีที่ตั้งงามในสังคม แต่ส่วนลึกของแนวคิดปรัชญานี้ยังมีปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน จารย์วากสอนให้แสวงหาความสุขตั้งแต่ในเวลาที่ยังมีชีวิตอยู่กินดื่มให้สุขสำราญ แม้ว่าจะต้องเป็นหนี้เป็นสินเขาก็ตาม เพราะว่าเมื่อร่างกายถึงความตายถูกเขาเผาเป็นเถ้าถ่านไปแล้วก็ไม่อาจฟื้นคืนชีพขึ้นมาได้อีก

หลักคำสอนของปรัชญาจารย์วากมีอิทธิพลต่อสังคมเป็นอย่างมาก เราจะเห็นได้ว่าบุคคลในสังคมไทยส่วนหนึ่งกิน ดื่ม เที่ยว ไม่สนใจศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดี เข้าวัดก็มีการนุ่งน้อยห่มน้อย และบางคนไม่เชื่อเรื่องบาป บุญ คุณ โทษ เชื่อผลการกระทำของตนเอง ตายไปก็ไม่ทำอะไรที่พิสูจน์ได้ว่าตายแล้วไปไหน การเกิดมาในโลกนี้ถือว่าเป็นเพราะการกระทำของตนเองในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเท่านั้น ไม่ได้อยู่ที่โชคชะตาบันดาลให้เกิดมี เราควรทำอย่างไรในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมแบบทุนนิยมและวัตถุนิยมไม่ให้ถูกกลืนความคิดไปกับทุนนิยม ดังนั้น อิทธิพลของจารย์วากที่มีผลต่อสังคมไทยดังกล่าวเกี่ยวเนื่องกับระบบทุนนิยม หากเราเข้าใจระบบทุนนิยมและวัตถุนิยมอย่างถูกต้องเข้าใจตนเองอย่างถูกต้องและพิจารณาความต้องการตามความถูกต้องและจำเป็นแล้ว เราก็จะสามารถอยู่ร่วมกับสังคมที่มีระบบทุนนิยมหรือวัตถุนิยมได้โดยไม่ครอบงำถูกละเลยหรือดึงดูดไปตามกระแสได้ง่ายเพราะเราสามารถเข้าใจระบบเหล่านั้น

ไม่อย่างท่องแท้แล้วก็กลายเป็นวัฒนธรรมที่กลืนวัฒนธรรมไทยดั้งเดิมได้

การศึกษาปรัชญาจารวาทที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย และเข้าใจหลักการของปรัชญาจารวากก็อาจจะทำให้สังคมไทยหันมาพึ่งทางพุทธศาสนาของตนเองมากขึ้น เพราะความสุข ระบบทุนนิยม ล้วนแต่มีขึ้นในโลกแห่งการแข่งขันให้เกิดขึ้น ไม่ได้สนับสนุนให้คนออกห่างจากวัตถุนิยมที่จะเป็นการพัฒนาจิตใจให้รู้แจ้งเห็นจริงได้ เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว บทความนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความกระจ่างและกระบวนการแก้ไขปัญหที่เกิดจากลัทธิภายนอกได้

2. ความเป็นมาของปรัชญาจารวาก

ปรัชญาจารวากเป็นแนวความคิดของฤาษีพหุสบัติ หรือท้าวสหัมบดีพรหมเป็นปราชญ์ชาวอินเดียคนแรกที่กล่าวว่า สสารเท่านั้นคือสภาวะแท้จริงสูงสุด สสารเป็นอันติมะสัจจะ ความเชื่อเช่นนี้ทำให้ชาวชมพูทวีปในยุคนั้นมองปรัชญาจารวากไปในแง่ขบขันนำหัวเราะเพราะขัดกับหลักความเชื่อเดิมในปรัชญาพระเวทอย่างตรงข้าม (สุวัฒน์ จันทระจำนง, 2540, หน้า 113) ปรัชญาอินเดียแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่คือ 1) กลุ่มปรัชญาฮินดูมี 6 สำนัก คือ นยายะ ไวเศษิกะ สางขยะ โยคะ มีมางสา และเวทานตะ ถือความศักดิ์สิทธิ์ของคัมภีร์พระเวท เรียกว่า ปรัชญาฝ่ายพระเวทหรือเรียกว่าปรัชญาอาสติกะ และ 2) กลุ่มที่ไม่ใช่ปรัชญา ฮินดู มี 3 สำนัก คือ จารวาก เซน และพุทธ เป็นกลุ่มที่ไม่เชื่อถือความศักดิ์สิทธิ์ของคัมภีร์พระเวท เรียกว่า เป็นปรัชญาที่ไม่ใช่ฝ่ายพระเวทหรือเรียกว่าปรัชญานาสติกะ (สุวัฒน์ จันทระจำนง, 2540, หน้า 86) ปรัชญาจารวากถือเป็นกลุ่มปรัชญาที่เก่าแก่มากปรัชญาหนึ่งในบรรดาปรัชญา อินเดีย และอยู่ในกลุ่มปรัชญาที่ไม่เชื่อความศักดิ์สิทธิ์ของคัมภีร์พระเวท (นาสติกะ) (อดิศักดิ์ ทองบุญ, 2546, หน้า 16) เป็นปรัชญาฝ่ายที่ไม่เชื่อถือในพระเจ้าหรือฝายอเทวนิยม (Atheistic) แม้ว่าปรัชญาจารวากจะไม่ปรากฏนามผู้ก่อตั้ง แต่ปรัชญาจารวากก็ถูกยกขึ้นมากล่าวอ้างอยู่เสมอเพราะเป็นลัทธิ แนวความคิดที่มีอิทธิพลต่อชีวิตคนในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต (พระมหาต่วน สิริธมโม, 2532, หน้า 219)

ปรัชญาสำนักนี้ก็คือว่า ความเป็นปรัชญาวัตถุนิยมจัดหรือวัตถุนิยมสุดโต่งดังที่พระพุทธเจ้าได้ทรงยกเลิกขึ้นอ้างเพื่อแสดงให้เห็นข้อบกพร่องของลัทธินี้ ดังเช่นในธรรมจักรได้ทรงตรัสถึงกลุ่มแนวความคิดกามสุขัลลิกานุโยค (สนั่น ไชยานุกูล, 2519, หน้า 95) เพราะเหตุที่ปรัชญาวัตถุนิยมหรือที่เรียกกันอีกนัยหนึ่งว่า กามสุขัลลิกานุโยคนี้มีความนิยมหนักไปในทางวัตถุนิยมเกินควร ปรัชญานี้จึงเป็นปรัชญาที่นำไปสู่ทางสุดโต่งสายหนึ่ง อย่างไรก็ตามพอที่จะสันนิษฐานได้ว่า ปรัชญาจารวากเกิดขึ้นมาเพราะสาเหตุนี้ คือ 1) ความไม่พอใจพิธีกรรมทางศาสนาเพราะในยุคนั้นพวกเขาหันมาเน้นพิธีกรรมทางศาสนามากโดยปราศจากเหตุผลจึงทำให้คนเบื่อหน่ายต่อพิธีกรรมนั้น 2) ปราชญ์บางท่านสันนิษฐานว่า ปรัชญาจารวากเป็นปรัชญาของพวกดราวิเดียน ซึ่งพวกเขาคิดปรัชญาวัตถุนิยมขึ้นมาเพื่อคัดค้านปรัชญาจิตนิยมของพวกอารยัน ซึ่งเป็นผู้ปกครอง 3) ในยุคต่อมาปรัชญาอุปนิษัทก็สอนเน้นหนักไปทางจิต คำสอนนี้ลึมนึกถึงชีวิต

ที่เป็นจริงของสามัญชนจึงก่อให้เกิดแรงต้านทานขึ้น (ประยงค์ แสนบุราณ, 2547, หน้า 21)

3. ความสำคัญของแนวคิดทางปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อปรัชญาจรรยาวั

ความสำคัญของแนวคิดทางปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อปรัชญาจรรยาวั มีแนวคิดทางปรัชญาที่มีความสำคัญดังนี้

1. ปรัชญาจรรยาวัเป็นปรัชญาที่ยึดมั่นในวัตถุนิยม ปฏิเสธความเชื่อคัมภีร์พระเวทและลัทธิพิธีกรรมของพราหมณ์ มุ่งสอนให้คนแสวงหาแต่วัตถุ ให้แสวงหาแต่ความสุขสบายทางวัตถุเพราะมีความเชื่อว่าคนเกิดมาชาติเดียว ตายแล้วสูญ ไม่มีการกลับมาเกิดอีก ไม่มีโลก หน้าไม่มีนรก ไม่มีสวรรค์ ไม่มีความดี มีแต่ปัจจุบันเท่านั้น

2. ปรัชญาจรรยาวัมีแนวคิดว่าความจริงจะต้องพิสูจน์ได้ทางประสาทสัมผัส เท่านั้น ปฏิเสธความจริงที่ไม่ผ่านทางประสาทสัมผัส ปฏิเสธความเชื่อในคำสอนทุกระบบ ในวิถีแห่งการดำเนินชีวิต ปรัชญาจรรยาวัสอนให้แสวงหาความสุขสำราญ โดยเฉพาะความสุขทางกายให้เต็มที่ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เพราะชีวิตมีจุดหมายคือมีความสุขในทางวัตถุในปัจจุบันนี้เท่านั้น แนวความคิดนี้เป็นคำสอนที่ทำลายศีลธรรมอันเป็นแบบปฏิบัติที่ดีงามในสังคมทั้งยังจะสร้างปัญหาใหม่ให้เกิดขึ้นแก่สังคม

3. ปรัชญาจรรยาวัเป็นปรัชญาที่เกิดขึ้นมาเพื่อการพิสูจน์ความศรัทธาในความดีและความตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมจริยธรรมของมนุษย์ซึ่งมีทั้งสองด้านคือ ด้านสว่าง และด้านมืด ในด้านสว่างของปรัชญาจรรยาวัคือเผยความมิดของพวกพราหมณ์ที่อาศัยพิธีกรรมในคัมภีร์พระเวทหลอกลวงผู้ศรัทธาเพื่อความยิ่งใหญ่ของตนเอง ในด้านมืดของปรัชญาจรรยาวัคือความไม่เชื่อในผลของการกระทำมุ่งให้แสวงหาแต่ความสุขในปัจจุบันนี้เท่านั้น

ดังนั้น ปรัชญาจรรยาวัถือจุดมุ่งหมายของชีวิตมีเพียงอรรถะและกามะที่จำเป็นแก่ชีวิต นอกนั้นเป็นสิ่งไม่จำเป็น ซึ่งหมายเอาว่าคนเราควรแสวงหาทรัพย์ เพราะทรัพย์สมบัติทำให้สามารถแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลินในชีวิตได้เต็มที่ ความสุขทางเนื้อหนังหรือความสุขทางกามารมณ์เป็นความสุขสูงสุด คุณธรรมไม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต เพราะคนดีคนชั่วก็จบลงด้วยความตายเท่ากัน โมกษะหรือความหลุดพ้นจากทุกข์ก็ไม่จำเป็นที่ต้องรีบแสวงหา ผู้ที่ทนทุกข์ทรมานหรือสละความสุขทางโลกียวิสัยเพื่อแสวงหาความหลุดพ้น ได้ชื่อว่าคนโง่ตามทรรศนะของจรรยาวั เพราะความตายคือ โมกษะหรือความหลุดพ้นที่ทุกคนมีโอกาสบรรลุถึงได้เท่ากันโดยไม่ต้องแสวงหาบุคคลจึงควรแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลินให้เต็มที่อ้อมเสียตั้งแต่ยังมีชีวิตอยู่ ตั้งแต่เวลาที่ความตายยังไม่มาถึง ดังกล่าวนี้อุดมคติซึ่งเป็นสิ่งกำหนดแนวทางแห่งจริยศาสตร์ของปรัชญาจรรยาวั (สุนทร ฦ รังษี, 2545 , หน้า 73-74) และเชื่อว่าโมกษะของชีวิตเท่าที่เห็นได้และมีได้ก็คือความตาย ไม่มีโมกษะหรือนิพพานอย่างอื่นเลยความสุข นักปรัชญาอินเดียส่วนมากมีความคิดเห็นกันว่า ความสุขสูงสุดของมนุษย์ใช้ความสุขในโลกนี้ แต่เป็นความสุขบนสวรรค์

หรือสุขในพรหมโลก จารวากจึงเสนอให้แสวงหาความสุขดังกล่าวในชีวิตนี้ โดยสอนว่าสมบัติที่เรานั้น ไม่มีค่าในตัวเอง หากเราไม่ใช่เป็นเครื่องเสริมสร้างความสุข ก็ถือว่าเป็นสิ่งไร้ค่าทรัพย์สินสมบัติมีไว้ก็เพื่อหาความสุขสำราญให้แก่ชีวิตซึ่งเป็นยอดปรารถนาของชีวิต ทรัพย์จึงเป็นเพียงอุปกรณ์ให้ได้มาซึ่งความสุขเท่านั้น (สุวัฒน์ จันทรวงศ์, 2540, หน้า 135)

4. อิทธิพลแนวคิดของปรัชญาจารวากที่มีต่อสังคมไทย

อิทธิพลแนวคิดในลัทธินี้ที่เชื่อว่ามีชาตินี้ชาติเดียว ตายแล้วสูญ ได้มีปรากฏอยู่ในสัญชาตญาณของคนในสังคมปัจจุบัน ถึงจะไม่มีใครเชื่อในคำสอนของลัทธินี้ทั้งหมด แต่ความคิดนี้เกิดขึ้นมาโดยที่ไม่มีใครรู้แต่เกิดอยู่ในตัวตน จึงทำให้หาแต่ความสุขทางวัตถุเพื่อให้ตนได้มีความสุขเหนือกว่าผู้อื่น ดังนั้น จึงเกิดระบบทุนนิยม บริโภคนิยม เกิดความโลภในความสุข ความสบาย จึงตกเป็นทาสของวัตถุโดยไม่รู้ตัว ซึ่งความสุขประเภทนี้เป็นความสุขชั้นโลกียะ จึงไม่ต่างไปจากความสุขของสัตว์ทั้งหลายต่างๆ ไปที่พึงมีได้ ดังนั้นปรัชญาจึงได้ถือวัตถุเป็นใหญ่ เห็นว่าวัตถุเท่านั้นสำคัญ ชีวิตเป็นเพียงเครื่องจักรของสังคม ชีวิตขึ้นอยู่กับปากและท้อง จะมีความสุขได้ก็เพราะมาจากกามารมณ์และวัตถุที่นำใคร่นำปรารถนา ลัทธินี้มีได้สอนให้เชื่อผลของกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ปฏิเสธชาติหน้า นรก สวรรค์และนิพพาน โดยเห็นว่าคนเราเกิดครั้งเดียว ตายครั้งเดียว ร่างกายของคนไปจบลงที่ป่าช้าหลังจากนั้นไม่มีอะไรไปเกิดอีก เมื่อชีวิตดับวิญญาณก็หมด ร่างกายถึงความเปื่อยเน่าแล้วแปรสภาพไปเป็นอย่างอื่น ปรโลกอยู่ที่ไหนไม่มีใครเห็น เมื่อไม่มีใครเห็นก็เป็นเรื่องที่เหลือไหลเชื่อไม่ได้ร่างกายของคนและสัตว์หรือวัตถุธาตุทุกชนิดเปรียบเหมือนหม้อดินที่นายช่างหม้อปั้นขึ้น เมื่อปั้นขึ้นมาแล้วก็ทรงสภาพอยู่ได้ชั่ว ขณะหนึ่งอีกไม่นานก็แตกสลายไปตามสภาวะไม่สามารถจะกลับมาก่อเป็นรูปเดิมได้อีก ที่ตายแล้วหมดแล้วก็ฟื้นอันแล้วไปที่จะมีมาใหม่ก็มีขึ้นอีกโดยมิได้เกี่ยวเนื่องถึงกันและกัน การทำดี ทำชั่วย่อมมีผลเท่ากัน คือไม่ไปทั้งสวรรค์และนรก แต่ไปรวมลงแต่ในป่าช้าเท่านั้นอิทธิพลแนวคิดปรัชญาจารวากในสังคมไทยก็จะเป็นในเรื่องของระบบทุนนิยม บริโภคนิยม สุขนิยม และผลกระทบ ดังนี้

1. อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจารวากในสังคมไทยด้านระบบทุนนิยม อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจารวากในสังคมไทยด้านระบบทุนนิยม มีผลกระทบต่อสังคมไทย ระบบทุนนิยมทำให้สังคมเกิดการแก่งแย่งชิงดีกันมาก ค่านิยมในการบริโภคในระบบทุนนิยมที่มีแต่จะเร่งเร้าให้เกิดความต้องการด้านวัตถุ โดยด้านวัตถุนั้นสิ่งที่จะสามารถตอบสนอง โดยระบบทุนนิยมนี้เราจะเห็นปรากฏการณ์ที่เป็นขบวนการการรวมทุน การสะสมทุนมากขึ้นเรื่อยๆ ระบบทุนนิยมกับปัญหาความเหลื่อมล้ำเป็นความท้าทายของการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมาตลอด เพราะสามารถส่งผลกระทบกว้างขวาง ทั้งต่อคนในสังคมและความยั่งยืนของระบบทุนนิยม ปัญหาคือระบบทุนนิยมสามารถสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจได้ดี แต่เรื่องการกระจายผลที่เกิดจากการเติบโต ในแง่ของรายได้ที่เกิดขึ้นให้กับกลุ่มคนต่างๆ ในเศรษฐกิจนั้นทำได้ไม่ดี คือ คนส่วน

น้อยได้ประโยชน์มากจากการเติบโตของเศรษฐกิจ ขณะที่คนส่วนใหญ่ไม่ได้ประโยชน์อย่างที่ควร เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำที่คนจำนวนน้อยร่ำรวยมาก

2. อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจรรยาวัคในสังคมไทยด้านบริโภคนิยม ปรัชญาจรรยาวัคมีแนวคิดที่ความจริงจะต้องพิสูจน์ได้ทางประสาทสัมผัสเท่านั้น ปฏิเสธความจริงที่ไม่ผ่านทางประสาทสัมผัสปฏิเสธความเชื่อในคำสอนทุกระบบ ในวิถีแห่งการดำเนินชีวิต ปรัชญาจรรยาวัคสอนให้แสวงหาความสุขสำราญ โดยเฉพาะความสุขทางกายให้เต็มที่ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เพราะชีวิตมีจุดหมายคือ มีความสุขในทางวัตถุ ในปัจจุบันนี้เท่านั้น แนวความคิดนี้เป็นคำสอนที่ทำลายศีลธรรมอันเป็นแบบปฏิบัติที่ดีงามในสังคม ทั้งยังจะสร้างปัญหาใหม่ให้เกิดขึ้นแก่สังคม การบริโภคนิยม อันเกิดจากการบริโภคด้วยอำนาจตัณหา เช่น กินอาหารเพื่ออร่อยลิ้น หรือโก้เก๋อวดกัน ไม่มีขอบเขตโดยปริมาณ และไม่ได้ผลเชิงคุณภาพจะ เกิดผลร้ายทำลายคุณภาพชีวิต มนุษย์ส่วนใหญ่ในยุคสมัยใหม่นี้ ไม่ได้รู้แล้วว่าเป้าหมายสุดท้ายของชีวิตคือ อะไร? มีชีวิตอยู่เพื่ออะไร? มนุษย์รู้้อย่างเดียวคือ ต้องทำการผลิต ต้องบริโภคสินค้าต้องการ สะสมวัตถุและทรัพย์สินสมบัติมากมายและแสวงหาแต่ความสุขทางด้านร่างกายมากกว่าการพัฒนาทางด้านจิตให้หลุดพ้น

3. อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจรรยาวัคในสังคมไทยด้านสุขนิยม อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจรรยาวัคในสังคมไทยด้านสุขนิยม ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะการติดความสะดวกสบายทำให้อ่อนแอ ความพร้อมทางวัตถุในแง่หนึ่งเป็นสิ่งที่ดีเพราะทำให้เกิดความสะดวกสบาย และความสุข แต่ถ้าติดความสะดวกสบายและการบริโภคมากเกินไป จะทำให้อ่อนแอ รักสนุก รักสบาย ไม่รักการขวนขวาย ใฝ่รู้และทำงานหนัก ไม่รักการคิดค้นและการผลิตซึ่งเป็นบุคลิกภาพหรือลักษณะนิสัยพื้นฐานของชีวิตที่ประสบผลสำเร็จและสังคมที่ก้าวหน้า การวิ่งตามกระแสค่านิยม ฟุ้งเฟ้อ สินค้าแบรนด์เนม (Brand name) การติดบริโภคภาพลักษณ์ (image) แนวความคิดที่มีอิทธิพลต่อความคิดปรัชญาจรรยาวัคเป็นที่รับรู้ว่ามีเนื่องความเชื่อมาจากหลักการทางคัมภีร์พระเวทในศาสนาพราหมณ์ฮินดู และความเชื่อนี้ได้แตกออกไปเป็นลัทธิทางความเชื่อตามแนวคิดของเจ้าลัทธิ ซึ่งแต่ละแนวความคิดมีวิธีการต่างกัน แต่มีจุดหมายอย่างเดียวกันคือ นำผู้ที่เชื่อปฏิบัติตามไปสู่ความหลุดพ้น ความสุขในชีวิต และความสงบสุขหลังจากละโลกนี้ไปแล้วการที่จะไปสู่จุดหมายสูงสุดได้นั้นต้องทำให้เทพเจ้าหรือพระเป็นเจ้าพอใจ โดยการสวดอ้อนวอนขอพรตามแบบความเชื่อผลเหล่านั้นจึงสำเร็จ ความเชื่อในเรื่องพระเป็นเจ้าและการสวดอ้อนวอนนี้ได้ขัดต่อความเชื่อของลัทธิจรรยาวัคที่เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นลัทธิความเชื่อทางเลือกใหม่ให้กับคนที่เบื่อต่อการวิงวอนต่อพระเป็นเจ้า จึงทำให้อคนเสพสุขมากกว่าที่จะสร้างสิ่งที่เป็นทุกข์ให้กับตัวเอง

ดังนั้น ผลกระทบจากอิทธิพลแนวคิดปรัชญาจรรยาวัคในสังคมไทย ส่งผลในด้านวัตถุนิยม เห็นได้ว่าคนในสมัยปัจจุบันที่แสดงความคิดเห็นว่า จิตวิญญาน บุญ บาป โลกหน้า นรก สวรรค์ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ไม่รู้ว่ามีจริงหรือไม่เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงความจริงสูงสุดได้ ปรัชญาจรรยาวัคมองว่าความสุขจากการกิน ดื่ม เที่ยวหาความสุขสำราญเป็นการเสวยความสุขบนความทุกข์ได้ เพราะคนจะมี

ความสุขได้จะต้องมีทั้งวัตถุ และการพัฒนาจิตใจของตนให้หลุดพ้นจากสิ่งทั้งปวง เพื่อความสุขสำราญของตนถ่ายเดียว ซึ่งพบได้เฉพาะในโลกนี้เท่านั้น

5. สรุป

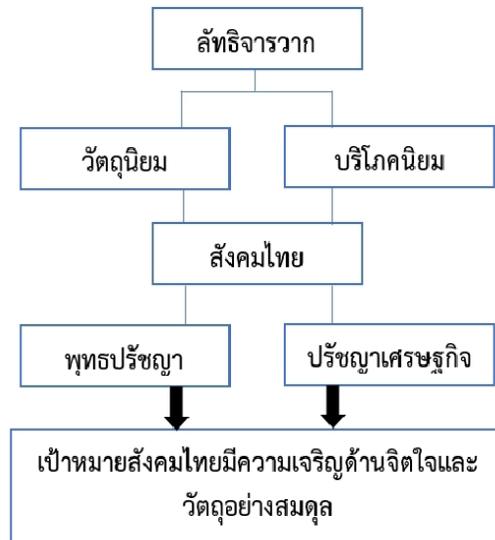
สรุปได้ว่าปรัชญาจรรยาเป็นแนวความคิดของฤๅษีฤๅษี หรือท้าวสหัสบัณฑิตพรหมเป็นปราชญ์ชาวอินเดียคนแรกที่กล่าวว่า สสารเท่านั้นคือสภาวะแท้จริงสูงสุด สสารเป็นอันติมะสัจจะ ปรัชญาจรรยาจึงปฏิเสธเรื่องนามธรรมทั้งหมด รวมทั้งวิญญาณ พระเป็นเจ้า บุญ บาป นรก สวรรค์ โลกหน้า และการเกิดมีของวิญญาณเป็นผลมาจากการรวมตัวกันของวัตถุจึง มีจิตวิญญาณได้ ดังนั้นกลุ่มปรัชญาจรรยาจึงเป็นกลุ่มวัตถุนิยมที่สุดโต่งอันมีอุดมคติสูงสุดคือ “จงหาความสุขในโลกนี้อย่าหวังโลกหน้าเพราะตายแล้วสูญ” ความสำคัญของแนวคิดทางปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อปรัชญาจรรยา มีแนวคิดทางปรัชญาที่มีความสำคัญดังนี้ 1) ปรัชญาจรรยาเป็นปรัชญาที่ยึดมั่นในวัตถุนิยม ปฏิเสธความเชื่อคัมภีร์พระเวท ให้แสวงหาแต่ความสุขสบาย 2) ปรัชญาจรรยามีแนวคิดที่ความจริงจะต้องพิสูจน์ได้ทางประสาทสัมผัส เท่านั้น ปฏิเสธความจริงที่ไม่ผ่านทางประสาทสัมผัส 3) ปรัชญาจรรยาเป็นปรัชญาที่เกิดขึ้นมาเพื่อการพิสูจน์ความศรัทธาในความดี อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจรรยาในสังคมไทยด้านสุขนิยม ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะการติดความสะดวกสบายทำให้อ่อนแอ ความพร้อมทางวัตถุในแง่หนึ่งเป็นสิ่งที่ดีเพราะทำให้เกิดความสะดวกสบายและความสุข แต่ถ้าติดความสะดวกสบายและการบริโภคมากเกินไปจะทำให้คนอ่อนแอ รักสนุก รักสบาย ไม่รักการขวนขวายใฝ่รู้และทำงานหนัก ไม่รักการคิดค้นและการผลิตซึ่งเป็นบุคลิกภาพหรือลักษณะนิสัยพื้นฐานของชีวิตที่ ประสบผลสำเร็จและสังคมที่ก้าวหน้า การวิ่งตามกระแสค่านิยม ฟุ้งเฟ้อ สิ้นค้าแบรนด์เนม การติดบริโภคภาพลักษณ์ คุณค่าเทียมหรือความจริงเทียม อิทธิพลแนวคิดปรัชญาจรรยาในสังคมไทยก็จะเป็นในเรื่องของระบบทุนนิยม บริโภคนิยมสุขนิยมและผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ และบางอย่างก็ต้องยอมรับว่าสังคมไทยมีการบริโภควัตถุเป็นที่ยึด แสวงหาความสุขด้วยการมีทรัพย์สินมากเพื่อบำเรอความสุขสบายของตนและครอบครัวที่ตนรัก ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมวัตถุนิยมขึ้นเรื่อยๆ เกิดการบริโภคความสุข ความสบาย จึงตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและเมื่อไม่ได้มาเสพสุขก็แสวงหาทางมิชอบและเกิดปัญหาทางสังคมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

6. องค์ความรู้ที่ได้รับ

การนำเสนอบทความวิชาการเรื่อง ปรัชญาจรรยาที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทย ผู้เขียนได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารวิชาการต่างๆ ทำให้ได้องค์ความรู้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เกิดความสมดุลจะต้องมีการพัฒนาจิตใจให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาวัตถุ เพราะถ้าเน้นด้านใดด้านหนึ่งจะทำให้เกิดความล้มเหลวของสังคม และทำให้รู้ว่าสังคมไทยได้รับอิทธิพลแนวคิดนี้มาจากลัทธิจรรยาในฐานะที่เป็น

บริโภคนิยม และความเป็นบริโภคนิยมในบริบทสังคมไทยแม้จะมีแนวคิดมาจากลัทธิจารวากแต่บริบทสังคมไทยยังมีแนวคิดที่ได้จากพุทธปรัชญาและแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นสิ่งปรับความสมดุลให้เกิดความพอดีทั้งกายและจิตใจ สรุปลงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

ประยงค์ แสนบุราณ. (2547). *ปรัชญาอินเดีย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

พระมหาตวัน สิริธมโม. (2532). *ปรัชญาจารวา. ในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ทรงวิทย์ แก้วศรี, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.*

สนั่น ไชยานุกุล. (2519). *ปรัชญาอินเดีย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุวัฒน์ จันทระจาง. (2540). *ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับปรัชญาและศาสนา*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

สุนทร ณ รัชชี. (2545). *ปรัชญาอินเดียประวัติและลัทธิ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

อดิศักดิ์ ทองบุญ. (2546). *ราชบัณฑิต ปรัชญาอินเดีย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.